

El feixisme avança

Granollers després del bombardeig del 31 de maig de 1938. Foto: Winifred Bates - Viquipèdia

El feixisme avança si no se'l combat. Ens ho demostra la història i ens ho demostra el dia a dia. A tots ens ha tocat alguna vegada enfrontar-nos-hi i mirar-los els ullals i els ulls carregats d'odi. No és agradable, però s'ha de fer. Diumenge passat, mentre a Amposta es recordava la llibertat en els versos de **García Lorca**, a Andalusia triomfaven aquells que volen oblidar el seu assassinat.

El feixisme no ha marxat mai, pot mudar de pell i creix enmig de la ignorància, l'oblit i la incultura. No és res de nou. Els ous de la serp poden trencar-se a tot arreu. El feixisme encara no té cent anys, i **Pete Seeger**, que els farà el proper 3 de maig, encara ens interpel·la: en quin bàndol ets? Deia **Saramago**: "Els feixistes del futur no tindran aquell gest de dur militar. Seran homes parlant de tot el que la majoria vol sentir. Sobre bondat, família, bons costums, religió i ètica. En aquella hora sorgirà el nou dimoni, i molt pocs percebran que la història s'està repetint".

Una de les maneres més eficaces de combatre el feixisme és la memòria. En el disc que han gravat conjuntament, el romancer **Jaume Arnella** i les dones del **Cor Sarabanda** de la Garriga expliquen que hi ha fets que els són impossibles d'oblidar. I per això canten al final de l'àlbum el romanç del bombardeig de Granollers, amb música d'**Arnella** a partir del llibre *Les cendres del silenci*, de **Lambert Botey** i **Berta Ventura**. És una gran crònica cantada de l'atac mortal que la ciutat vallesana va patir per part dels avions feixistes i diu així:

Me'n vaig a la riereta a regar les cols,
les cols i les xeruvies, els naps i els fesols.
¿Qui em compra roses del mes de maig?
¿Qui me les acaba? Si no, m'en vaig!

Cinc avions italians de Mallorca s'enlairaven.
Era el trenta-u de maig quan el dia clarejava.

Ja travessaven el mar, cap al Vallès enfilaven.
Amb una horeta de vol, Granollers sobrevolaven
amb l'objectiu principal de deixar inutilitzada
la central elèctrica que al carrer del Rec s'alçava.

Ningú no es va assabentar que aquells avions arribaven.
La gent anava a comprar, feia cua a la Porxada.
Començava el bombardeig sense sonar cap alarma.
Els rellotges, puntuals, tots les nou i cinc marcaven.
Un minut de bombardeig, minut que mai no acabava.

Les bombes que van tirar set-cents quilos bons pesaven.
Dos-cents vint-i-quatre morts, i de ferits, innumbrables.
Edificis afectats: Fonda Europa, la Porxada,
l'escola Lluís Castellà; l'hospital, també hi quedava.

El resultat de l'atac, que un informe relatava,
fou: l'objectiu principal no tocat. I aquí s'acaba.
Maig, mil nou-cents trenta-vuit, la primavera plorava.
I després, després de tot, el silenci s'imposava.

Vídeo: <http://www.youtube.com/watch?v=chz7aZYw4fA>